

شنبه‌باش شبنا فردوسی

شاعر و پژوهشگر دکتر یوسف نیتا

سرآمد کنون قصه یزدگرد به ماه سیندارمز روز ارد ز هجرت شده پنج هشتاد بار به نام جهان داور کردگار همان طور که با سقوط ساسانیان دوران مهمی از تاریخ فرهنگ و تمدن وزیان ایران به پایان می‌رسد، شاهنامه فردوسی نیز یامرگ یزدگرد شهریاریعنی واپسین شاه ساسانی و نیز واپسین شاه‌دوران ایران باستان

به پایان می‌رسد؛ هرچند فرمانروایان سست عنصر و بیدادگری را که در دهه های پایانی حکومت ساسانیان به فرمانروایی رسیدند نباید مصداق های درستی برای مفهوم «شاه آرمانی ایرانی» بدانیم، بلکه هر کدام از آن ها به وضوح می توانند نمونه ای برای زوال و ابتدال این مفهوم بزرگ و دیرینه باشند.

فردوسی در دوبیت پایانی شاهنامه می‌گوید: اکنون قصه پادشاهی یزدگرد به پایان رسید، در روز بیست و پنجم اسفندماه سال ۴۰۰ هجری قمری، به نام خداوندی که اراده اش شدنی است و داور جهانیان است.

در این بیت ها «سیندارمز» یعنی اسفندماه و «روز ارد» به معنای بیست و پنجم از هر ماه شمسی است؛ بنابراین حکیم توس تاریخ بیست و پنجم اسفندماه سال ۴۰۰ق را به عنوان روز پایان سرایش شاهنامه معرفی می‌کند. البته می‌دانیم که از شواهد و قرائن و پژوهش ها پیداست تاریخ پایان نخستین تدوین شاهنامه در سال ۳۸۴ق بوده و فردوسی پس از این تاریخ به بازنگری و ویرایش بیت های تدوین نخست و افزودن روایت های دیگر، البته با حفظ ساختار اصلی حماسه ملی ایران مشغول شده و نیز سخنان دیگری در ابتدا و انتها و میانه داستان ها آورده و همه این کارها طبق تصریح شاعر در تاریخ بیست و پنجم اسفندماه سال ۴۰۰ق پایان یافته است.

علاوه بر تاریخ مهمی که در این بیت ها آمده، نکته مهم دیگر آن است که شاهنامه فردوسی با نام خداوند آغاز شده و با نام خداوند به پایان رسیده است. اگر فردوسی دو صفت «جان» و «خرد» را در بیت آغازین آورده، شاید به اراده ای که خداوند به انسان داده نیز اشاره کرده است. بدین معنا که «خداوند جان و خرد» به انسان «جان» و «خرد» بخشیده است و انسان با این دوودیعیه الهی می‌تواند با اراده راسخ سرمشقا کارهای بزرگ باشد.

در برابر این بیت، مصرع پایانی شاهنامه به «داوری» و «کردگاری» خداوند اشاره دارد، زیرا اکنون که فردوسی بد و خوب تاریخ ایران باستان را برای مخاطب روایت کرده، به نوعی داوری نهایی را درباره همه امور به خداوند واگذار کرده و همچنین بر «کردگاری» خداوند تأکید داشته، زیاده را سرگذشت بشر بیش از هر چیز «عاملیت» و «فاعلیت» خداوند را دیده است.

پایان سرایش شاهنامه، آغاز حیات جاودانه فردوسی و شاهکاری ماندش در تاریخ است؛ حیاتی که همچنان ادامه دارد و همچنان ادامه خواهد داشت.

صاحب‌خبر

برگزیدگان نهمین جشنواره رسانه ای ابوذ در آبادان معرفی شدند
رتبه های دوم به دو مهدی رسید

از روابط عمومی بسیج

رسانه استان، مهدی شاد با اعلام ای خبر افزود، اختتامیه نهمین جشنواره رسانه ای ابوذر کشور، عصر روز پنجشنبه ۱۷ اسفند ماه در آبادان برگزار شد.

به گفته وی در مراسم پایانی این رویداد رسانه ای، دو نفر از شرکت‌کنندگان خراسان رضوی حائز رتبه شدند، در بخش عکس وحید بیات برای اثر «آمدن ای شاه پنهم بده» از روزنامه قدس مقام دوم در نهمین جشنواره رسانه ای ابوذر کشور را به خود اختصاص داد و در بخش گزارش مکتوب لیلاکوچک زاده دندان ساز از روزنامه شهرآرا برای اثر «آخرین بازمانده سالن تشریح» رتبه دوم این بخش را از آن خود کرد.

شاد با بیان اینکه پس از پایان داوری آثار در استان ها، آثار برندگان بخش های مختلف برای داوری به تهران ارسال شد، توضیح داد، اختتامیه هفتمین جشنواره رسانه ای ابوذر خراسان رضوی، عصر روز پنجشنبه ۱۴ اسفندماه، هم زمان با نماز مغرب و عشا در تالار نور مشهد برگزار می شود.

زین تودر

علیرضا حیدری |مدرس ویراستاری

- ناوبراسته✖**

رئیس پلیس راه انتظامی استان ایلام: بی احتیاطی راننده پراید سه زخمی بر جای گذاشت. علت تادمه این تصادف، بی احتیاطی از جانب راننده سواری پراید به علت عدم رعایت حق تقدم حین گردش بوده است.

- ویراسته✔**

رئیس پلیس راه انتظامی استان ایلام: بی احتیاطی راننده پراید سه زخمی بر جای گذاشت. دلیل اصلی این تصادف، رعایت نکردن حق تقدم هنگام گردش بوده است.

📌 **نکته**

«علت تادمه، اصطلاحی فلسفی است، نه خبری و احتمالا ایشان به فلسفه علاقه مند است.»از جانب: حشواست.- «عدم جایگزین فارسی دارد.

#زین-قد-پارسی

شهریار

SHAHRAANNEWS.IR
شبه
۱۹ اسفند ۱۴۰۲
۲۸ شعبان ۱۴۴۵
شماره ۳۱۷۵

فرهنگ و ادبیات

از کتاب بازیگر پیش کسوت کشور رونمایی شد

نگاهی به زندگی و آثار علی نصیریان

چهره روز

مراسم بزرگداشت علی نصیریان، بازیگر پیش کسوت کشورمان و رونمایی از کتاب «نگاهی به زندگی و آثار علی نصیریان» عصر پنجشنبه، ۱۴ اسفند با حضور اهالی فرهنگ و هنر در پردیس سینما گالری ملت برگزار شد. این کتاب با کوشش نگار حسینی نوشته شده و از سوی انتشارات فرهنگ معاصر منتشر شده است. نویسنده، در گفت وگویی که در روزهای گذشته با خبرگزاری ایسنا انجام داده گفته است: این کتاب جنبه پژوهشی دارد و

شامل گفت وگو با خود علی نصیریان و دیگر کسانی است که با او همکاری و آشنایی داشته اند، البته کتاب ما قالب روایی دارد و نه گفت وگویی، ضمن اینکه تلاش کرده ام تمام نقدهایی را که تا به حال درباره آثار او نوشته شده، گردآوری کنم. با شروع نوشتن کتاب متوجه شدم چقدر در زمینه تاریخچه شفاهی ضعیف عمل کرده ایم. عموم تاریخ شفاهی ما یا از بین رفته یا اصلا اسناد و مدارکی در آن

زمینه نداریم. بنابراین ناچاریم به حافظه شخصی افراد تکیه کنیم که مشکلاتی دارد چون ممکن است اتفاقات را به خوبی به یاد نداشته باشند. او ادامه می دهد: درباره علی نصیریان این شانس را داشتم که هم گنجینه غریبی از حافظه در اختیار دارند و هم متوجه اهمیت نگارش کتاب تاریخچه شفاهی بودند و تمایل داشتند همه اطلاعات لازم را در اختیارم قرار بدهند.

عبدالجبار کاکایی در نشست ظرفیت ها و ظرافت های شعر و ترانه های رضوی

شعر مذهبی ما تشنه نگاه آسیب شناسانه به درک مذهب است

عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه سرا، بیست سال از عمر خود را بی شاعری و غزل سرایی رفته است و ۲۲ سال نیز تجربه ترانه سرایی دارد. او معتقد است شعر و ترانه به شدت بر هم اثرگذارند و می‌گوید، تولد ترانه را در فرهنگ ایران و غالب ملت ها، به نوعی پیش از شعر می دانیم و بشر برای تحریک احساسات تحت تأثیر لحن بوده است و این الحان بیشتر جنبه تولید معیشتی داشته اند. مانند الحانی که در بین شالی کاران یا کشاورزان و هیزم شکنان شاهد بوده ایم. سروده ها به نوعی سرود و اجرای ملحون است و بشر بر اثر یکجانشینی و ارتباطات اجتماعی خود، وارد حوزه های هنری و شعر شد. این اما فقط بخشی از صحبت های این شاعر در نشست «ترانه های رضوی. ظرفیت ها و ظرافت ها» بود. بیشتر صحبت های کاکایی به شعر و ترانه های آیینی و به طور دقیق تر و جزئی تر، به شعر و ترانه های رضوی که با محوریت امام رضا^ع و کرامات ایشان سروده می شود، اختصاص پیدا کرد. اواز نکات ریز و درشتی که باید در سرودن اشعار دینی و مذهبی رعایت کرد سخن گفت و همچنین به تجربه خود از سرایش اشعار رضوی اشاره کرد. به گزارش روابط عمومی بنیاد بین المللی امام رضا^ع، این نشست با عنوان «ترانه های رضوی. ظرفیت ها و ظرافت ها» و در چارچوب سلسله نشست های بیست و نهمین جشنواره بین المللی شعر فارسی رضوی در سالن مهر حوزه هنری استان قم برگزار شد.

گزارش روز

به صورت زیبایی معشوق در عرفان ما جا افتاده است و از آن زبان می توان برای وصف موجودی غیرقابل دسترسی استفاده کرد.

● شعر فقط بستری برای انتقال احساسات نیست اودرباره خلق ترانه با موضوع های مذهبی و دینی می‌گوید، زمانی که ترانه یا یک شعر می خواهد بستر توجه به این موضوعات شود، بستر موجود تنها جایی برای انتقال احساسات معمول نیست و شاعر به نوعی مأموریت پیدا می‌کند. شعر مذهبی شعر موضوعی است و باید درباره اش مطالعه و دانش شعر مذهبی را داشت.

● نقطه اتصال شما با امام رضا^ع کجاست؟ این شاعر و ترانه سرا درباره سرودن شعر

رضوی می‌گوید، وقتی به عناصر مذهبی مانند امام رضا^ع نزدیک می شویم، باید از زاویه ای که نزدیک به امام ^ع هستیم شروع کنیم، در این راه شاعر باید به تجربه زیسته خود و نقطه اتصال با امام رضا^ع بپردازد. شعر نباید لزوما تکریم باشد، می‌تواند آسیب شناسی موضوع ها باشد تا بر جامعه تأثیر داشته باشد. شعر مذهبی بر پایه محتوا تا فرم استوار است، شاعر باید دانش طراحی محتوا داشته باشد. باید درباره زندگی مضمومان نیز دانش داشته باشد. اما شاهد این هستیم که برخی شعرا فقط احساسات و هیجانات خود را خرج می‌کنند. شعر مذهبی و دینی ما اکنون بیشتر تشنه نگاه آسیب شناسانه به درک مذهب و شناخت شخصیت امام رضا^ع است. جدا از حکمت و دانش، باید عواطف و رأفت

ایشان نیز مورد توجه باشد و نسبت این امور با جامعه امروز را باید در اشعار مورد توجه قرار داد تا سراغاز کشف فضا های جدید در شعر مذهبی باشد. در زمینه اشعاری که مرتبط با امام رضا^ع است باید درباره استفاده از ترکیب های شعری که زیاد درمورد امام عنوان شده خودداری شود و ابداع ابیات جدید را از سوی شعرا شاهد باشیم. نیازهای رایج در زیارت ائمه^ع را شاهد هستیم که گاهی در ذهن ترانه سرا به یک مأموریت تبدیل می شود.

● در هر سفر به مشهدالرضا^ع کار تازه امام رضایی دارم کاکایی در بخش دیگری از صحبت هایش از تجربه شخصی خود در سرودن اشعار رضوی سخن گفت، به شخصه نقطه

دهه میراث مکتوب ما گسترش یافته و شاهنامه و قابوسنامه و سیاست نامه است.

او خاطرنشان کرد: با زبان ارزشمنند دشمنی می‌شود، اگر زبان فارسی میراث ارزشمنند نداشت، این همه دشمنی برای چه بود؟ با چیزی که ارزش دارد و حس می‌کنند، مزاحم است، دشمنی می‌کنند. تمدن جنبه های مختلف دارد از موشک تا ساختمان اما فرهنگ، انسانیت و اخلاق و رفتار یک است، بشر و بشریت تمدن شده اما با فرهنگ نشده است، اگر با فرهنگ شده بود این همه آدم را نمی‌کشند، پاری حق نمی‌گذاشتند و با زبان که آکنده از فرهنگ است، ستیز نمی‌کردند. کسی با شهاد ها دشمنی نمی‌کند بلکه با رستم ها دشمنی می‌کنند.

فارسی وجود داشته و ادامه دارد. میراث مکتوب زبان عربی به برکت خردشدن کمر نیاکان ما، بالیده و زبان حسایی شده است. او ادامه داد: می‌گویند ابوریحان بیرونی گفته زبان مادری من نه عربی است و نه فارسی، اما زبان عربی را ستایش کرده و می‌گوید اگر کسی به عربی ناسزا بگوید خوش تر از آن است که به فارسی مرا ستایش کند.

اما در قرن هشتم حافظ می‌گوید: «تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن» یا شمس می‌گوید: «زبان فارسی لطیف تر است و به لطافت آن در تاریخ نیامده است.»

این تفاوت در نگرش به زبان فارسی از کجا می‌آید؟ میراث مکتوب، در زمان ابوریحان بیرونی ما میراث مکتوب به زبان فارسی نداشتیم اما در طی این سه

اصغر دادبه در تولد سی سالگی مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب در سخنانی گفت: اگر زبان فارسی میراث ارزشمنندی نداشت، این همه دشمنی برای چه بود؟ با چیزی که ارزش دارد و حس می‌کنند مزاحم است، دشمنی می‌کنند. به گزارش ایسنا، آیین گرامیداشت سی امین سال تأسیس مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب، در پژوهشکده فرهنگ، هنر و معماری برگزار شد. اصغر دادبه، استاد دانشگاه و مدیر بخش ادبیات مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی، یکی از سخنرانان این مراسم بود که پس از خواندن شعر «چو عندلیب فصاحت فرو شد ای حافظ/ تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن» از حافظ، گفت: دشمنی با زبان ارزشمنند تاریخی طولانی دارد، چنانچه این دشمنی با زبان

اصغر دادبه در تولد ۳۰ سالگی میراث مکتوب گفت

با زبان فارسی دشمنی می‌کنند، چون با ارزش است

درنگ

انتشار رمان جدیدی از نویسنده «صد سال تنهایی» ۱۰ سال پس از مرگش

مارکز و وصیت خیانت شده

رمان او با عنوان «تا آگوست» در ماه جاری میلادی در نزدیک به سی کشور جهان منتشر خواهد شد. داستان درباره زنی به نام آنا ماگدلانا باخ است که هر سال در ماه اوت برای یازدید از قبر مادرش به جزیره ای در دریای کارائیب سفر می‌کند. او در این سفرهای غم انگیز، هر بار رابطه ای جدید پیدا یک هنرمند، بدون حافظه اش که بزرگ ترین منبع او بوده، احساس ناامنی دارد و بدون حافظه هیچ چیزی وجود ندارد و در این شرایط او به کیفیت رمان خودشک می‌کند. پسران مارکز با خواندن دوباره رمان «تا آگوست» سال ها پس از مرگ پدرشان احساس کردند که گارسیا مارکز ممکن است خود را خیلی سخت قضاوت کرده باشد و این اثر را خیلی بهتر از آن چیزی که تصور می‌کردند توصیف کردند، گرچه ادعان می‌کنند که این رمان در میان شاهکارهای گارسیا مارکز قرار نمی‌گیرد و بیم آن را دارند که برخی انتشار این کتاب را تلاشی بدبینانه برای کسب درآمد بیشتر از میراث پدرشان تلقی کنند. منبع، نیویورک تایمز

هری رنسونم در دانشگاه تگزاس در آستین قرار داشت و این داستان در ۷۶۹ صفحه تا حد زیادی خوانده نشده و فراموش شده بود تا اینکه پسران گارسیا مارکز تصمیم گرفتند از خواسته پدرشان سرپیچی کنند. اکنون پس از گذشت یک دهه از مرگ مارکز، آخرین

و تصمیم نهایی و مهم خود را گرفت و مستقیما به فرزند کوچک ترش «گونزالو گارسیا بارچا» گفت که می‌خواهد این رمان نابود شود. هنگامی که مارکز در سال ۲۰۱۴ درگذشت، چندین پیش نویس، یادداشت و بخش های فصلی از رمان او در آرشیو آثارش در مرکز

ادبیات جهان

تاریخ ادبی مملو از نمونه هایی از آثار معروف است که اگر ناشران و وارانان

خواسته های نویسندگان را نادیده

نمی گرفتند، وجود نداشتند. هنگامی

که «فرانتس کافکا» به دلیل بیماری سل به شدت بیمار شد، به دوست خود «ماکس برود» گفت که تمام کارهایش را بسوزاند اما «برود» به او خیانت کرد و شاهکارهای سوررئالیستی مانند «محاکمه»، «قصر» و «آمریکا» را ارائه داد. «ولادیمیر ناباکوف» هم به خانواده اش دستور داده بود تا رمان آخرش، «اصل لورا» را نابود کنند، اما بیش از سی سال پس از مرگ نویسنده، پسرش متن ناتمامی را منتشر کرد که ناباکوف آن را روی برگه های کوچکی نوشته بود.

انتشار رمان جدید از «گابریل گارسیا مارکز، برخلاف میل باطنی او از سوی فرزندان می‌تواند میراث این نویسنده بزرگ ادبی قرن را خدشه دار کند. گابریل گارسیا مارکز در اواخر عمرش، تلاش کرد تا زمانی درباره زندگی مخفی یک زن میان سال را به پایان برساند و دست کم پنج نسخه را امتحان کرد و سال ها متن را تغییر داد اما در نهایت تسلیم شد